

[Přístavba budovy Městské knihovny Rožnov pod Radhoštěm aneb Knir roste](#) [1]

Autor:

- [ZAJÍC, Pavel](#) [2]

Číslo:

- [2017, ročník 26, číslo 3](#) [3]

Rubrika:

- [Atlas knihoven](#) [4]

Klíčová slova:

- [budovy knihoven](#) [5], [Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm](#) [6]

Region:

- [09 Region Velká Morava](#) [7]

Knihovnictví má v Rožnově dlouholetou tradici, vznik první veřejné knihovny se datuje do roku 1872. Ruku v ruce s touto tradicí se odvíjí příběh hledání stálého místa pro umístění knihovny. A to je příběh na dlouhé povídání. Příběh tak dlouhý, že kdyby měl být vyprávěn dopodrobna, jistě by nejednoho čtenáře, který nezná Rožnov, unudil k smrti. Proto se v tomto příspěvku zaměřím na minulost vcelku nedávnou, nicméně pokud by někoho ze čtenářů zajímala historie ještě starší, může navštívit [web rožnovské knihovny](#) [8].

Avšak po vzletném úvodu zpět k meritu věci tohoto psaní, totiž k přístavbě k budově Městské knihovny v Bezručově ulici. Když se v prosinci roku 1993 městská knihovna stěhuje do zrekonstruovaných prostor Bergerovy vily, dostávají knihovníci a obyvatelé Rožnova do užívání knihovnu, která – ač velikostí není ideální – je umístěna na strategicky vhodném místě nedaleko centra města a leží na pozemku, jenž svou rozlohou (a nezastavěnou plochou) nabízí možnost dalšího stavebního rozvoje. Navíc v jedné budově jsou umístěny všechny provozy knihovny, což je pro čtenáře po několika letech provizorií vítaným bonusem. V této době začínají pod vedením tehdejší ředitelky Jarmily Mikuláškové nabírat aktivity knihovny komunitní směr. Přispívá k tomu nejenom prostor v podkroví knihovny, který knihovna sdílí s městskou kulturní agenturou a jehož využití jako městské výtvarné galerie vybízí také k pořádání besed a přednášek a k setkávání, ale také celková atmosféra ve společnosti, kdy jsou lidé otevřeni novým informacím a tématům, o kterých se v minulosti stěžít mohli dozvědět více.

Již před stěhováním do budovy v Bezručově ulici však byla známa skutečnost, že prostory vily jsou pro knihovnu ve městě o velikosti Rožnova nedostatečné. Proto rekonstrukce objektu zahrnovala v projektové dokumentaci také její přístavbu. Celá akce byla rozčleněna do tří etap: A – rekonstrukce vily, B – přístavba rošiřující vilu včetně výtahu a C – realizace venkovní čítárny. Z těchto tří zamýšlených etap však byla do dnešního dne realizována pouze etapa A, tedy rekonstrukce původního objektu. Autorem tehdejšího projektu byl Ing. arch. Libor Hromádka. Návrh architekta Hromádky vycházel z dobových potřeb knihovny, část prostor přístavby zapouštěl pod úroveň terénu, což se v období povodní v letech 1997 (stoletá voda) a 2010 (padesátiletá voda) ukázalo jako nepříliš šťastné řešení. Budova totiž stojí na nábřeží řeky Bečvy a hladina spodní vody kopíruje stav

vody v korytě řeky. Navíc se blízký potok v době povodní má tendenci vracet do původního koryta, které vedlo právě přes pozemek, na němž knihovna stojí. V roce 1997 byly zatopeny sklepní prostory knihovny, v roce 2010 byl pozemek v okolí knihovny zaplaven vodou do výše deseti centimetrů (k samotnému zatopení objektu nedošlo).

[9]

Budova knihovny – současný stav

V průběhu let se nedařilo na straně zřizovatele najít společnou řeč napříč politickým spektrem tak, aby se přikročilo k realizaci následných dvou etap přístavby. Chyběla politická vůle, chyběly finanční prostředky, knihovna nebyla prioritou atd. Myslím, že výčet těchto „důvodů“ zná každý, kdo chtěl dosáhnout vylepšení prostor své knihovny. To vše se však začalo měnit po volbách do obecního zastupitelstva na podzim roku 2014. V Rožnově se utvořila koalice čtyř politických uskupení (ANO 2011, Zdravý Rožnov, Nezávislí Rožnováci a STAN). Do koaliční smlouvy se podařilo zakotvit, že jednou z investičních priorit města pro následující období bude také přístavba budovy knihovny. Došlo k tomu celých 26 let po stěhování do nedostatečných prostor. Je důležité připomenout, že přístavba knihovny je zahrnuta ve strategickém plánu města pro následující období.

[10]
Oddělení půjčovna – beletrie dospělí – současný stav

Aby bylo jasné, v jakých podmínkách knihovna od roku 1993 fungovala, dovoluji mi uvést pár čísel. Rožnov pod Radhoštěm měl v roce 1994 17 986 obyvatel a služeb knihovny využívalo 2 903 registrovaných uživatelů. V roce 2016 bylo v Rožnově evidováno 16 685 obyvatel a v knihovně bylo registrováno 2 889 uživatelů. To je docela zajímavé. Navzdory obecným tvrzením, o kolik lidí méně čte a o pohasínajícím zájmu o knihovny, máme po celých 22 let v podstatě (s určitými meziročními výkyvy) konstantní počet čtenářů. Pokud se podíváme na podlahovou plochu knihovny, která je určena pro uživatele, nabízí knihovna 345 m². Pro zázemí zaměstnanců je určeno 40 m². Pro kvantifikaci požadavků je dobré (a my tak učinili) využít normativních dokumentů. Využili jsme informací uvedených v [Technické normalizační informaci ISO/TR 11219](#) [11] (Informace a dokumentace – Kvalitativní podmínky a základní statistika pro budovy knihoven – Plocha, funkčnost a design) a [standardu pro veřejné knihovnické a informační služby, který doporučuje cca 60 m² na 1 000 obyvatel](#) [12]. Znamená to tedy, že bychom potřebovali cca 1 000 m² podlahových ploch.

Po celkové kvantifikaci potřeb (přepočítání velikosti knihovního fondu na metry regálů, přepočtu zaměstnanců a jejich nároků na prostor podle pracovní pozice) se začalo formulovat zadání pro otevřenou architektonickou soutěž pod záštitou [České komory architektů](#) [13] (ČKA). Je potřeba zdůraznit důležitou roli městského architekta, který pomohl vytvořit komunikační most mezi knihovníky, politiky a ČKA, aby zadání bylo ze všech stran akceptovatelné a smysluplné.

V rovině politické to znamenalo ustanovení tzv. Výrobního výboru, který měl za úkol formulovat zadání soutěže tak, aby bylo politicky průchozí napříč zastupitelstvem města. V rovině praktické to pro nás znamenalo zjištění, že se zástupci jednotlivých stran jsou schopni dohodnout na výši investice, kterou jsou ochotni do přístavby vložit, ale ta je žalostně nízká. Po politické licitaci, která se bohužel odehrávala od stolu a bez detailních znalostí problematiky, se dohoda ustálila na ceně

30 milionů Kč bez DPH. Uvědomuji si, že toto politické zadání je na samé hranici únosnosti, kdy ještě zvažujete, zda se má smysl do něčeho pouštět. Avšak nakonec (v parafrázi na starý hit [skupiny Tublatanka](#) [14]) pragma vítězí a práce na zadání soutěže začínají. Zde je nutno upozornit, že vzhledem k finančnímu limitu byla stanovena nepřekročitelná podmínka (její nesplnění je nepřijatelné), a to velikost obestavěného prostoru. Tato „politická“ podmínka se ve výsledku ukázala jako nepříliš šťastná, neboť architektům výrazně svazovala ruce.

Soutěž byla nakonec vyhlášena, zúčastnilo se jí 17 soutěžních návrhů. Odborná porota složená z nezávislých architektů a zástupců města se shodla na vítězném návrhu, kterým se stal návrh [architektonického studia Čtyřstěn](#) [15] z Brna autorů Ing. arch. Karla Kubzy, Ing. arch. Milana Joji a Anny Bařinové. Porota hodnotila návrh následovně: „Hlavní předností návrhu je chytré urbanistické řešení, které díky situování přízemní diagonály uvolňuje zbývající části pozemku pro související provozy – vstupní piazzeta přinášející novou kvalitu veřejného prostoru, klidná částečně stinná zahrada a přehledně řešené parkoviště. Za zvážení by stálo umístění velkých stromů do plochy piazzety. Dalším kladem projektu je vzájemný vztah historického vícepodlažního objektu a přízemní přístavby. Obdobně jednoznačně a srozumitelně je řešena dispozice, která vychází ze základní kompozice a skvěle využívá vazeb na okolí a zároveň umožňuje potřebnou míru variability. Konstruktivní a technické řešení je soudobé a odpovídá požadavkům očekávaného provozu. Návrh má předpoklad splnit finanční limit zadavatele. Z pohledu energetické úspornosti je návrh podmíněčně vhodný k dosažení pasivního energetického standardu.“

[16]

[17]

[18]

[19]

Vítězný návrh - vizualizace exteriérů

[20]
Vítězný návrh - vizualizace interiéru

potřeby nejen uživatelů a knihovníků, ale také potenciálních partnerů a návštěvníků.

Asi by bylo dobré ve výčtu shrnout, co bude knihovna v rozšířených prostorách nabízet. Nová přístavba, která je koncipována jako kompaktní a otevřený prostor, obsahuje dětské oddělení, centrální pult, čítárnu propojenou s malou kavárnou, přednáškový sál pro 80 lidí, sklad knihovního fondu. V přízemí stávající budovy se pak nacházejí fondy pro dospělé čtenáře a místo pro teenagery a dospívající mládež. V patře je umístěna klidová studovna a další fondy pro dospělé čtenáře. Zbytek tvoří provozní zázemí, kanceláře. Celá budova je přístupná bez bariér, bude přistaven výtah. Pokud bych měl vyčíslit podlahovou plochu přístavby, tak její výměra činí 470 m². Celková podlahová plocha určená pro uživatele se tak rozroste ze současných 345 m² na 592 m². V celkovém součtu bude mít knihovna oproti původním 385 m² celých 855 m². A přestože tato čísla nedosahují doporučeného standardu, bude to více než dvojnásobek současné plochy.

Otázka, která je nasnadě, zní: Kdy se stane vize hmatatelnou realitou? Zde musíme věřit politikům, kteří opakovaně proklamují, že v případě, že půjde vše podle harmonogramu a bez problémů, by se s výstavbou a rekonstrukcí mělo začít na podzim roku 2018. Avšak realita může zamíchat kartami natolik, že se až člověk bojí pomyslit. Nicméně knihovníci jsou naplněni vírou a optimismem, že se knihovně dostane všeho shora zmiňovaného. Co jiného jim zbývá? Dát se na modlení?

Poznámka redakce: Aktuální stav příprav lze sledovat v [sekcí Knir roste](#) [23] na webu rožnovské knihovny.

Obrazový doprovod pochází z archivu Městské knihovny Rožnov pod Radhoštěm.

URL zdroje: <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2017-rocnik-26-cislo-3/pristavba-budovy-mestske-knihovny-roznov-pod>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2017-rocnik-26-cislo-3/pristavba-budovy-mestske-knihovny-roznov-pod>
- [2] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/zajic-pavel>
- [3] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2017-rocnik-26-cislo-3>
- [4] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/atlas-knihoven>
- [5] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/budovy-knihoven>
- [6] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/mestska-knihovna-roznov-pod-radhostem>
- [7] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/regiony/09-region-velka-morava>
- [8] <https://knir.cz/o-knihovne/historie-knihovny/1872-1995/>
- [9] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/210/zajic1.jpg>
- [10] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/210/zajic2.jpg>
- [11] https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000081783&local_base=KKL
- [12] http://ipk.nkp.cz/legislativa/01_LegPod/knihovni-zakon-257-2001-sb.-a-navazne-provade-ci-prepisy/MethodVKIS_2011.htm#cl6
- [13] <https://www.cka.cz/>
- [14] <http://www.tublatanka.sk/>
- [15] <http://ctyrsten.eu/>
- [16] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/210/zajic3.jpg>
- [17] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/210/zajic4.jpg>
- [18] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/210/zajic5.jpg>
- [19] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/210/zajic6.jpg>
- [20] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/210/zajic7.jpg>
- [21] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/210/zajic8.jpg>
- [22] http://www.roznov.cz/assets/File.ashx?id_org=14293&id_dokumenty=15515
- [23] <https://knir.cz/knir-roste/aktualne/>